

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Parentum cura erga filios.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

agnouit tamen ipse in ea Dei promissione supremam eius prouidentiam, cui propriam voluntatem subiecit, & conformauit. Nec malè illi cessit talis resignatio, quam ipse Dominus totidem filijs ac filiabus ei redditis remunerauit. Nec fuit valdè dissimilis Dauidis Regis casus, cum Nathan Propheta illi dixisset: *h filius qui natus est tibi ex Bethsabee morte morietur. Nā cū paruulum videret ægrotantem, deprecatus est Dominum pro eo: & ieiunauit ieiunio, & ingressus seorsum iacuit super terram, septem diebus; cum autem intellexisset mortuū esse puerum, surrexit de terra, & locus, vinctusq; est: cumq; mutasset vestes, ingressus est domum Domini: & adorauit, amplectens voluntatem diuinam, cui statim Deus alterum dedit filium Salomonē, ex eadem Bethsabee, qui ei successit in regno. In eo quodd primū fecit, ieiunando & orando, paternum ostendit affectum; in altero verò, quodd adorauit in templo, ostendit se fidelem Dei seruum, quem præ filio diligebat.*

§. II. Parentum cura erga filios.

HVI c resignationi coniungi debet firma voluntas ac decretum faciendi cum filijs quidquid Deus iubet, ita vt nimius erga eos amor causa non sit alicuius defectus in ijs, quæ Deus vult. In hoc enim sensu dixit Christus D. *a qui amat filium aut filiam super me, non est me dignus, & iterum: b si quis non odit filios suos non potest meus esse discipulus.* Hoc autem odium non aliud est, quàm sanctus & ordinatus quidam amor, Dei amori subiectus, quo (vt Apostolus ait) *c educantur filii in disciplina & correptione Domini*: hoc est docentur bonum, quod facere tenentur; & malum, quod fugere debent; retrahuntur à malis socijs, & peccandi occasionibus; reprehenduntur vitia, & puniuntur defectus, ac peccata: ne in eadem relabantur. Et parentes, qui ob nimium amorem, indulgentiam, aut incuriam hæc non faciunt: censentur filios plus amare quàm ipsum Deum. cum tamen reuera non ament, sed oderint: siquidem dum eis bonum corporis, quod minus est, fauere volunt: non attendunt ad bonum animæ, quod est maius. Ideoque & parentes & filij vtrorumq; bonorum iacturam faciunt, puniente Deo filios ob vitia, quæ parens non puniuit; & ipsum parentem, eò quodd filios non puniuerit: vt constat ex improuisa & infælici morte summi Sacerdotis Heli, duorumque eius filiorum, eò quodd parens tepidior fuerit in eis corrigendis: & vt Scriptura loquitur, *d magis honorauit filios suos, quam Deum.* Siquidem ne filios, qui grauissimè Deum offendebant, grauùs increparet voluit; potiùs eorum culpam, Dei que offensionem dissimulare: quam obrem dixit Salomon: *e qui parcit virga, odit filium; & qui eum diligit insisteret erudit: quasi diceret: qui ad eò filium suum diligit, vt etiam si videat, castigatione opus esse, eum tamen non castiget: vere ipsum odit re ipsa. subtrahit enim ipsi,*

h 2. Reg. 12.
14.

Dauid pa-
ter & ser-
uus fidelis.

Odiū fi-
liorum san-
ctum.

a Mat. 10. 37
b Luc. 14.
26.
c Eph 6. 4.

Heli indul-
gentia v-
trisque
noxia.

d 1. Reg. 2.
29. 34. &c.
4 17.
e Pro. 13 24.

Cap. 23. 13.

Puniendi
filij peccan-
tes.Apud Ians.
in 23. c. Pro
S. Greg. l. 4.
Dial. 9. 18.I.
g Ecc. 7. 25.Pueri sensu-
bus regun-
tur.

h Ecc. 30. 1. 8.

A teneris
stodendi.

Tom. 1.

Tract. 1. c. 8.

i Tren. 3. 27.

2.

k Ecc. 7. 26.

Filia re-
gantur i-
more.

quod maxime esset utile. & in alio loco snoli, inquit *subtrahere a puero disci-
plinam, si enim eum percusseris virga, non morietur. Tu virga percutes eum, & a-
nimam eius de inferno liberabis.* Punitio itaque eum ab animæ morte liberabit
& sæpè etiam à corporis morte, in quam incidunt aliquando filij, eò quod
non fuerint à parentibus castigati, qualis ille, què in mater valdè indulgen-
ter educavit, & cùm ultimo supplicio ob sua delicta afficeretur, dixit: *non me
Iudex, sed mater mea ex patibulo suspendit.* Sed flebilis magis ac dolendus fuit
cuiusdam alterius pueri *quinguenis* casus, qui consueverat Dei maiestatem
blasphemare: & cùm agrotans in paternis vlnis pro more blasphemaret,
nec à parente corripere, dæmones illum ex parentis vlnis arripuerunt,
vt blasphemiam in Creatorem vlciscerentur: quod crudelis parens, ex falsa
in filium pietate, non fecerat, eum puniendo.

Dvo alià documenta magni momenti ad præfens institutum tradit Ec-
clesiasticus: alterum in *filiorum*, alterum in *filiarum* bona educatione. Pri-
mum ita habet: *g filii tibi sunt: erudi illos, & curua illos à pueritia illorum*, quia
enim ignari nascuntur, opus habent edoceri & instrui in omnibus, què tan-
quam boni ciues bonique Christiani facere debent. Et quoniam vt pluri-
mum pueri parum afficiuntur ad discendum, & ad exercitia virtutis, ob re-
bellionem carni in ea ætatura connaturalem contra ipsam rationem, neces-
se est inclinationem illam deprauatam curuare, & aliqua inflicta pœna co-
ercere; sic enim expelletur ex corde ignorantia, & inordinata illa natura
propensio & inclinatio. Sed inchoandū tamen ab ipsa infantia, quando plā-
tulæ sunt teneræ, & instar ceræ mollis ad bonas figuras suscipiendas: nam si
expectes donec indurescant nō poteris postea flectere, & curuare. Pater, in-
quit Ecclesiasticus, *h qui diligit filium suum, absiduat illi flagella, vt latetur in no-
uissimo suo, & Equus indomitus euadit durus, & filius remissus euadet praeceps: La-
cta filium, & pauentem te faciet: lude cum eo, & contristabit te. Non corrideas illi: ne
doleas, & in nouissimo obstupescant dentes tui. Non des illi potestatem in iuuentu-
te, & ne despicias cogitatus illius. Curua ceruicem eius in iuuentute, & tunde latera
eius dum infans est: ne forte induret, & non credat tibi, & erit tibi dolor anime.*
Multas alias rationes nunc omitto, quæ positæ fuerunt in primo Tomo, ad
ostendendum quanti oranium referat, assuescere i portare *ingum* ab adole-
scentia sua, & à teneris, vt dicitur, vnguiculis. Addit Ecclesiasticus alte-
rum documentum circa educationem filiarum: *k filie, inquit, tibi sunt:
serua corpus illarum, & nō ostendas hilarem faciem tuā ad illas.* Filie enim melius
freno timoris continentur, quàm amoris: & cautiore redduntur, cùm pa-
rentum vultum seuerum cernunt quàm cùm blandum. Nominatim autem
hoc expressit & commendauit Sapiens, vt ipsi parentes discerent, quanta
puritate debeant filias suas educare: remouendo scilicet illas ab omni occa-
sione

sione, affectum aliquem minus ordinatum concipiendi erga homines: propterea enim ait, ne illi hilarem faciem eis ostendat, & iucundam: ne forte si erga ipsos parentes ob illiam faciei iucunditatem multum afficiantur, occasionem inde accipiant labendi in amorem inordinatum alicuius alterius hominis.

Sed in his omnibus necesse est, parentes *mediocritatem* adhibere discretionis, ne, si ad alterum odij, aut nimiae severitatis & asperitatis extremum declinet, filios reprehendentes & punientes, non tam ex amore & zelo boni illorum, quam quod se ipsos patiantur à propria ira & effrenata cholera passione trahi: deteriores potius euadant, quam emendentur: & propterea parentes monet Apostolus: *! nolite ad iracundiam in & indignationem provocare filios vestros: in ut non pusillo animo fiant.* Quasi dixerit: ne aded aspero ac seuerè cum illis agatis, ut animo deficient; & etiam in bono vobis pœnæ potius timore quam amore virtutis obediant: nec malo vestro exemplo occasionem illis præbeat, ut & ipsi irascantur, & in cholera contra vos ipsos, exigua cum reuerentia & respectu conuertantur. Mementote etiam vos fuisse filios: ut ira illos tractetis, sicut à vestris parentibus tractari cupiebatis: & sic à vobis discant modum, quo suo tempore debeant cum filijs suis agere: coniungentes grauitatem cum mansuetudine; & pœnæ zelum cum veræ emendationis amore. Hoc ipsum confirmatur documento & regula à S. Augustino coniugibus circa fructum siue prolem, quam Deus illis dedit, proposita. *In prole*, inquit, *ut amanter suscipiatur, benigne nutriatur, religiose educatur.* Quod fuit dicere: cum Deus dat illis prolem, accipiant eam bono & grato animo; non primam tantum, sed & secundam, & omnes quas dedit, nec solum filios, sed etiam *filias*: siquidem Deus est, qui ita distribuit. Deinde, quos acceperunt, benigne nutriant: præbentes eis liberaliter, quæcunque opus habent; quo ad cibum, vestitum, & reliqua omnia. Ne, si quid ex necessariis illis desit, occasionem accipiant, mala via illud querendi, & sic sensim prauos induant mores. Sed præ omnibus rebus eos religiose educant, docentes & instruentes eos in rebus omnibus quæ ad religionem Christianam pertinent, & ad quatuor hæc capita reuocantur.

PRIMUM continet præcipua fidei mysteria, quæ debent *credere*: ut ab ipsa infantia bene intelligant, quis Deus sit, & Christus Dominus N. & seruo incipiant amare, timere, ac reuereri Creatorem, ac redemptorem suum; eique, ut par est, seruire. *Secundum* continet omnia mandata, quæ *seruare* debent: ut ab ipsa infantia discant odisse vitia, & amare ac exercere virtutes, iuxta præscriptum legis: propositis simul ob oculos, pœnis & supplicijs improborum; bonorum verò coronis & præmijs. *Tertium* continet *sacrificia*, quibus interesse; & *Sacramenta*, quæ suscipere debeant: allicien-

*Mediocritas
adhibenda.*

*Eph 6. 4.
in Col. 3. 21*

*Vitanda
asperitas.*

*L 9 de Gen.
ad lit. 6. 7.*

*4. pueris
ir adenda.*

*1.
Credenda.*

*2.
Seruanda.*

3.
Sacramen-
ta.

4.
Orationes.

in Dan. 13,
refert S.
Hier. ibi.

Ratio à fi-
lis exigen-
da.

in Iob. 1. 5.

Iobi vigi-
lantia.

Ser. de opera
& Eleemos.

Solida vir-
tus quaten-
da.

tes eos ad Sacrum *Missa* audiendum; & suis temporibus peccata sua *confi-
tenda*; vt à peccatis purificentur; & sanctissimum *Eucharistia* Sacramen-
tum frequenter, pro ratione suæ ætatis suscipiendum. *Quartum* continet
orationes, quas fundere debent ad Deum D. N. ad sanctissimam Virginem
eius matrem, ad custodem Angelum, & reliquos Sanctos: stimulando illos
& illiciendo ad hæc exercitia, ad conciones audiendas, pios libros legen-
dos: & ad reliqua, quæ sunt perfectorum Christianorum. Ad hoc proposi-
tum præclare perpendit Origines, quod scriptura diuina dicit de castissi-
mæ Susannæ parentibus: quod *in cum essent iusti, erudissent filiam suam secun-
dum legem Moysi*; ex quo prouenit, vt illa adeo esset timens Deum, vt potius
mori elegerit, quam consentire peccato. vt ex hoc discat parentes, plurimū
referre, quod filios, & filias suas doceant legem Dei, & ad eius obseruatio-
nem illos alliciant, & exhortentur: vt si quādo peccandi occasiones occurrāt,
à lege Dei non recedant. Sed vltius adhuc debet progredi parentum cu-
ra ac diligentia in exigenda frequenter ratione à filiis de eiuſdem legis ob-
seruatione: vt si quid contra eam acciderit, facilius reparetur. Sic enim imi-
tabuntur zelum S. Iobi, cuius septem filij & tres filiæ valde fraternè ac be-
neuolè singulis septimanis se inuicem inuitabant: ipse verò pater in fine
septimanæ, *ncum in orbem transissent dies conuiuii, mittebat ad eos, & sanctifica-
bat eos: consurgensque diluculo offerebat holocausta per singulos*, omnes itaque il-
los, & ipse ad se conuocabat, vt spirituale conuiuium in die suo illis exhiberet.
Pridie enim ad vesperam illos sanctificabat, purificabat, ac ad Festum
bonis documentis, consilijs, & illius temporis ceremonijs disponebat. Mox
verò manè sequentis diei offerebat pro omnibus *holocaustum*, excellen-
tissimum scilicet sacrificium, in quo totum animal consumebatur, in testi-
monium supremæ Creatoris excellentiæ: vt filij Creatorem suum obla-
tione illa honorarent. Et S. Cyprianus perpendit, quod illa holocausta es-
sent *multa*: pro singulis scilicet filijs vnum, quod insinuat translatio septua-
ginta Interpretum, quæ habet: *offerebat holocausta secundum numerū eorum*, vt
ita Sanctus vir ostenderet: etiamsi filij essent multi, se non propterea curam
deponere singulorum, atque si solus vnus fuisset. Cuius tantæ sollicitudinis
causa erat, quod cogitaret, ac diceret intra se: *ne forte peccauerint filii mei, &
benedixerim Deo in cordibus suis*, quasi diceret; etiamsi nihil mali exterius ad-
uerterim in filijs meis: forte tamen aliquid est, quod me latet: aut forte
peccatum aliquod interius, cogitationis, aut negligentie, & inertie habue-
runt. Quare expedit, vt se purificent, Deoque reconcilientur, & sacrificio
eum placent. Nam tanquam bonus, & pius pater non satis sibi existimabat,
quod filij externam & politicam virtutem exercerent; sed optabat *interi-
orem* quoque cordis habere, quæ vera & solida est, radixque exterioris

Addit-

Additque Scriptura; sic faciebat Iob cunctis diebus, nihil scilicet remittens de sua sollicitudine. Quod filijs adeò fuit utile, vt cum omnes eodem die repente sint mortui ex ruina totius domus super se credèdum sit, omnes esse saluatos, eò quòd in bono statu beneque dispositos mors oppresserit, ob diligentiam, quam S. Pater ad eos sanctificandos, ita frequenter adhibebat. Bonumque huius rei signum est, quòd prouidentia diuina eo die eos obire constituerit, quo conuiuium celebrabatur in domo filij primogeniti, qui conuiuijs reliquorum initium dabat. primo die post ipsa sacrificia, quo & fructus, & pietas ipsorum adhuc erat in eis recens. Hoc itaque exemplum S. Iob meritò sequentur parentes in Christiana filiorum suorum educatione Satanæ, sed Dei filij sint per eius gratiam; perueniantque ad eius gloriæ hæreditatem.

Mors parvulorum in uenerari.

DENIQUE ad hæc omnia summum adfert momentum, bonum parentum exemplum: quorum vita, vt ait Plutarchus, speculum quoddam esse debet, in quo filij videant quomodo vitia sint ipsis fugienda, virtus verò amplectenda. Nam si parens senex sit vitiosus, vitiaque sectetur: non erit mirum, si iuuenis filius patrem imitetur: quia honori sibi ducet, similem esse parenti, sit igitur talis parens, vt honorem acquirat filius ex eius imitatione.

Parentes exemplo sint sibi.

CAPVT IX.

PROGRESSVS FIT IN EODEM ARGUMENTO,
adductis aliquot documentis ad bonam filiorum educationem,
& nominatim constitutis pijs ac peritis
Pedagogis & Magistris.

VÆ in proximo capite dicta sunt, hic prosequemur, ampliusque declarabimus cum S. Chrylost. adducto exemplo a matris filiorum Zebedæi petentis a Christo D. N. vt vnus eorum sederet ad manum eius dextram, alter verò ad sinistram in eius regno: desiderans, vt pia mater, filijs suis, non temporales, & huius sæculi dignitates; sed spirituales & æternas. Quæ licet non sciret, quid peteret, quo ad titulum & motiuum, cui innitebatur, modumque petendi: affectu tamen ostendit, se multum distare ab alijs matribus, quæ (inquit) corpus natorum suorum amant, animam autem contemnunt: desiderant enim illos valere in sæculo isto, & non curant quid passuri sint in alio: alij diuitias filiis suis prouident, alii honores, & variæ dignitates: & nemo filiis suis prouidet DEVM in quo reliqua omnia ha-

Hom. 3.
imperf.
2 Mat. c. 20.

»
»
»